

การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ของคณะครูอาจารย์
ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Analyze the Behaviors of Using Online Teaching Media by Assure Model of Teachers'
Bunditpatanasilpa Institute

ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์

Thanaphat Thamcharoenpong

ภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

General Education Chanthaburi College of Dramatic Arts Bunditpatanasilpa Institute, Thailand

E-mail : thanapat567@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0473-3784>

Received 10/01/2023

Revised 25/01/2023

Accepted 26/01/2023

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่อาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลา ประกอบกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อ การจัดการเรียนการสอนทั่วทุกมุมโลก ดังนั้นการปรับตัวของบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ในปัจจุบันสถานการณ์โควิด 19 จะผ่อนคลายลง การจัดการศึกษายุคใหม่ในโลกดิจิทัลยังคงต้องขับเคลื่อนไปให้สอดคล้องกับพลโลกที่กำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นบทความนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการวางแผนการใช้สื่อการสอนด้วยแบบจำลอง Assure Model (2) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ของคณะครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอาจารย์ จำนวน 36 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพื้นฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) การใช้สื่อการสอนออนไลน์ตามแบบจำลอง Assure Model 6 ขั้นตอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าทางสถิติค่าเฉลี่ย = 4.54 และผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพ มีพฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากข้อคิดเห็นการวางแผนการใช้สื่อด้วยแบบจำลอง Assure Model ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน และการเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อการสอนออนไลน์ในระดับมากที่สุด 2. ข้อคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนออนไลน์ คือ ด้านองค์กร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) 3. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์ 1) ผู้สอนที่นำรูปแบบจำลอง Assure Model มาใช้ ควรมีความรู้ทักษะการสร้างสื่อและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นอย่างดี 2) ผู้สอนควรศึกษาการใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่หลากหลายและตรงตามความสนใจของผู้เรียน สามารถตอบสนองการ

เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) นำการวางแผนการใช้สื่อด้วยแบบจำลอง Assure Model จัดการสอนทั้งด้านวิชาการศึกษาและวิชาชีพแบบฝึกทักษะปฏิบัติได้ และ 4) ผู้บริหารควรมีนโยบายจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พร้อมต่อการใช้งาน จัดอบรมและควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้กับบุคลากร

คำสำคัญ : พฤติกรรมการสอนของครู; การใช้สื่อการสอนออนไลน์; แบบจำลอง Assure Model

Abstract

Education management in the 21st century is an era that relies on the advancement of technology to accommodate changes that may occur all the time. In addition, the COVID-19 epidemic situation affects teaching and learning all over the world. Therefore, an adaptation of educational personnel is important to help learners learn effectively, even though the current situation of COVID-19 has eased, education in the new digital world still needs to be driven in line with the constantly evolving world population, able to study anytime, anywhere. Thus, this research article aims (1) To study the planning of instructional media usage with the Assure Model. (2) To analyze the behavior of using online teaching media with the Assure Model of teachers in Bunditpatanasilpa Institute. The sample group was 36 teachers which were chosen from a simple random sampling method. The data collection tool is an opinion questionnaire. The quantitative data analysis with basic statistics, and qualitative data using content analysis. The results showed that (1) using online teaching materials according to the 6-step Assure Model, the overall result was at the highest level. There was a statistical value of 4.54 and instructors in General Education and the Practical Education had no different behaviors in using online teaching materials. Moreover, the statistically significant was at 0.01 level consistent with the assumptions of the research. From the remarks on media planning using the Assure Model, the instructors focused on setting objectives, analyzing learner characteristics, and selecting, modifying, or designing online teaching materials at the highest level. (2) The opinions, problems, and obstacles in online teaching were the organization aspect, the teachers' aspect, the students' aspect, the material aspect, and the outbreak of the Coronavirus (COVID-19) 3. Suggestions for utilization 1) Instructors who use the Assure Model should have good skills in media creation and technology. 2) Teachers should study the use of various online media that meet the interests of the students and can be responded to learners' learning effectively. 3) Implement media planning with the Assure Model to teach

both academic and practical subjects and 4) Administrators should have the policy to prepare teaching and learning equipment to be accessible, organize training, and should apply modern technology to the personnel.

Keywords: Teacher's Teaching Behavior; Online Teaching Media Used; Assure Model

บทนำ

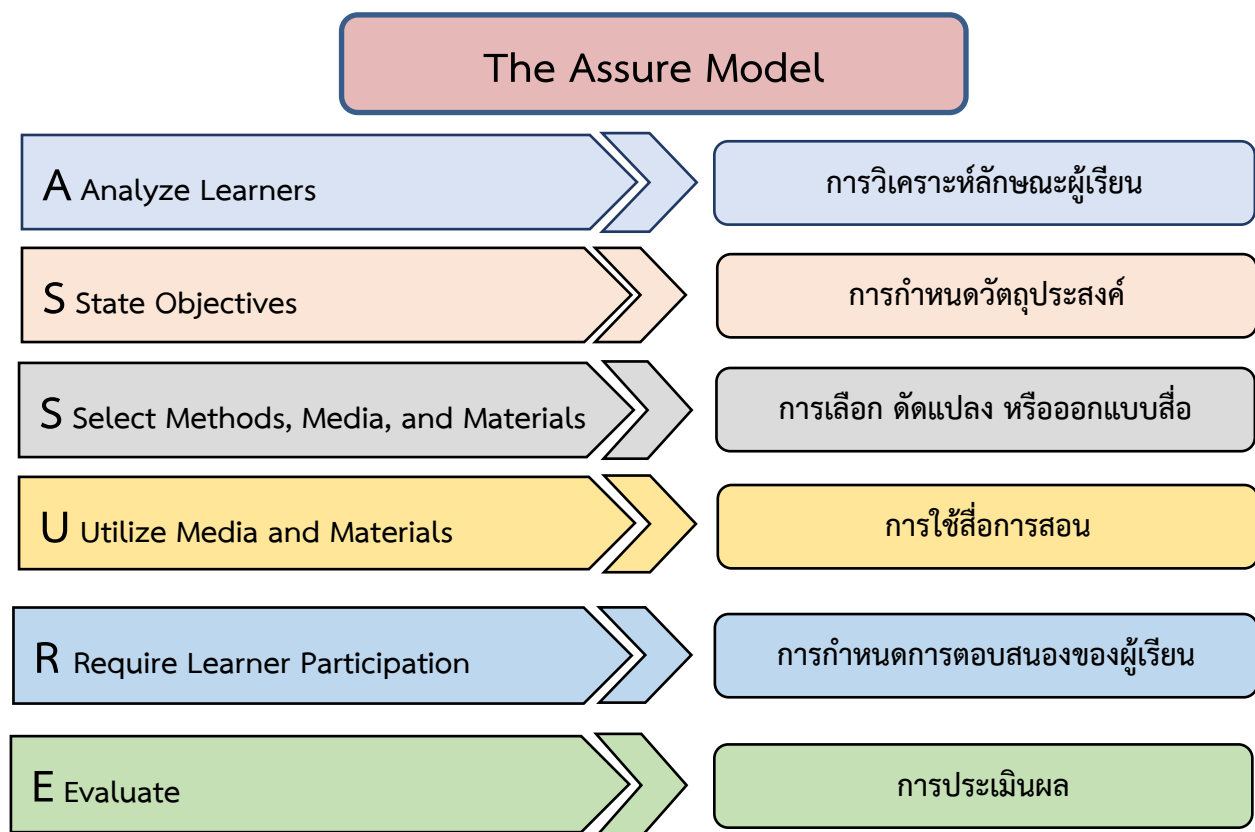
ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่เน้นพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น จึงส่งผลให้มี การจัดทำ แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่เน้น การสร้าง สังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมกัน เทคโนโลยีดิจิทัลเปิดโอกาสการรับการศึกษาที่มีมาตรฐานทุกเพศ ทุกวัย ทุก ที่ ทุกเวลาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการพัฒนาและส่งเสริมบริการการเรียนรู้ผ่านระบบเปิดสำหรับมหาชน (Massive Open Online Course : MOOC) ที่ครอบคลุมหลักสูตรทุกระดับของการศึกษา การผลิตสื่อการเรียนการสอนและคลังสื่อออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ (ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง, 2561: 168)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่อาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลา ประกอบกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อ การจัดการ เรียนการสอนทั่วทุกมุมโลก ดังนั้นการปรับตัวของบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ในปัจจุบันสถานการณ์โควิด 19 จะผ่อนคลายลง การจัดการศึกษายุคใหม่ในโลก ดิจิทัลยังคงต้องขับเคลื่อนไปให้สอดคล้องกับพลโลกที่กำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวรรณ จุ้ยทอง (2565: 128) ที่กล่าวว่า เมื่อโควิด-19 ผ่านไป การเรียนรู้ทางไกล และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้จะกลายเป็น ความปกติใหม่ของการศึกษาไทย ซึ่งแนวทางจัดการเรียนรู้ ออนไลน์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสารสนเทศขึ้นอย่างมากมาย ดังนั้น ครูผู้สอนในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ ความรู้ให้แก่แก่นักเรียนต่างก็มีการปรับตัว และเตรียมทักษะเพื่อรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ แบบใหม่ อย่างทันท่วงที่ พร้อมรับกับสถานการณ์ความไม่แน่นอน ที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ

วิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ดำเนินการจัดการ เรียนการสอนด้านวิชาชีพเฉพาะทางสาขาดนตรีศึกษา และนาฏศิลป์ศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียน ต้องฝึกทักษะปฏิบัติ และเรียนกลุ่มวิชาการศึกษาคู่กันไป ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไปเข้าสู่การศึกษาในโลก ดิจิทัล ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอนทุกระดับ ได้พบปัญหาการใช้สื่อ การสอนออนไลน์ด้านครูผู้สอนที่ต้องสอนในรายวิชาปฏิบัติ ขาดทักษะการใช้สื่อออนไลน์ ขาดการวางแผนการ ใช้สื่ออย่างเป็นระบบ และหน่วยงานขาดความเข้าใจเรื่องการใช้สื่อออนไลน์ที่ทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่สามารถ เข้าถึงผู้เรียนอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทวรรณ ปิยะวัฒน์ (2558) กล่าวว่าปัญหาเทคโนโลยี ทางการศึกษาโดยส่วนใหญ่ ได้แก่ปัญหาด้านความพร้อมของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนด้วย

เทคโนโลยีสารสนเทศ ครูไม่เห็นความสำคัญของนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูขาดความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญในการใช้สื่อสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอน การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์งบประมาณ คือ ยังขาดงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรม ปัญหาด้านสภาพการเรียนรู้ของเด็กที่มีความแตกต่างกันด้านสติปัญญาร่างกายจิตใจ ทำให้เกิดการตอบสนองไม่เท่ากัน (อ้างถึงใน พิไลวรรณ มาแป : 26) ผู้สอนในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา จึงได้พยายามหาวิธีการใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ ที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สามารถจัดการเรียนการสอนด้านทักษะปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม โดยการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบจำลอง The Assure Model ของไฮนิคส์และคณะ (Heinich, and Others1999 : 32-59) เป็นแนวทางการวางแผนการใช้สื่อการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แบบจำลอง The Assure Model

Diagram 1 The Assure Model

สังเคราะห์โดยผู้เขียน (ธนพัธ ธรรมเจริญพงศ์)

การวางแผนการใช้สื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีด้านการสอนตามแบบจำลอง Assure model เป็นแนวคิดของ Heinich, Molenda, Russeell, และ Smaldino โดยมี 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การเลือก จัดแปลง หรือออกแบบสื่อ 4) การใช้สื่อการสอน 5) การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน และ 6) การประเมินผล จากลำดับขั้นตอนการวางแผนอย่างเป็นระบบข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นแบบจำลองที่เน้นการวางแผนอย่างเป็นระบบในเรื่องของการใช้สื่อการสอนในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของห้องเรียน เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำแบบจำลองมาใช้ในการวางแผนการสอนประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบจำลองนี้จะเป็นหลักประกันถึงความสำเร็จในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีถ้าผู้สอนสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน (กิตานันท์ มลิทอง, 2548: 120)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการวางแผนการใช้สื่ออย่างเป็นระบบด้วยแบบจำลอง Assure model มาช่วยครูผู้สอนของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดระเบียบการใช้สื่ออย่างเป็นระบบและทันสมัยกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล ที่สื่อการสอนออนไลน์มีความหลากหลาย และการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) ของคณะครูอาจารย์ในกลุ่มวิชาชีพศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพเฉพาะทาง ในภาคการศึกษาที่ 1/2565 โดยอาศัยหลักการ 6 ขั้นตอนของแบบจำลอง Assure model จะมีผลกับผู้เรียนและองค์กรหรือสายงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมาน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการวางแผนการใช้สื่อการสอนด้วยแบบจำลอง Assure Model
2. วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ของคณะครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สมมติฐานการวิจัย

ผู้สอนในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีพฤติกรรมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์อย่างเป็นระบบด้วยแบบจำลอง Assure Model ทั้ง 6 ขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์อย่างเป็นระบบด้วยแบบจำลอง Assure Model มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน (Analyze Learners) 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (State Objectives) 3) การเลือก จัดแปลง หรือออกแบบ

สื่อ (Select Methods, Media, and Materials) 4) การใช้สื่อการสอน (Utilize Media and Materials) 5) การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require Learner Participation) 6) การประเมินผล (Evaluate)

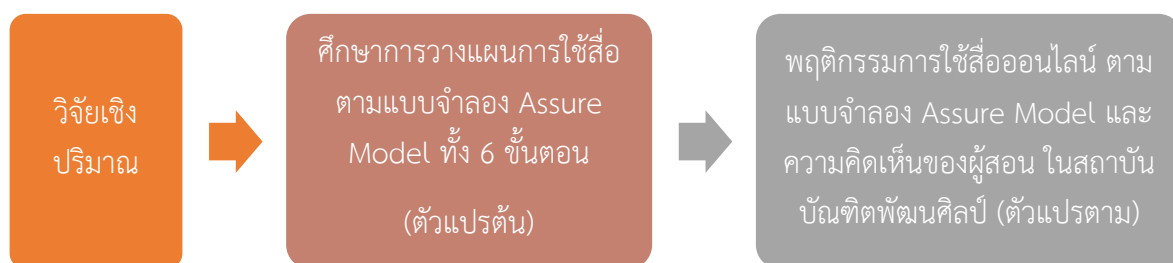
ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูอาจารย์ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อเทคโนโลยีระดับชำนาญการขึ้นไปในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู อาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ (ศาลายา) จำนวน 36 คน ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งเลือกสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนด โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) และโดยวิธีการจับสลาก (Lottery Method)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ของคณะครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

Diagram 2 Research Conceptual Framework

สังเคราะห์โดยผู้เขียน (ธนพัธ ธรรมเจริญพงศ์)

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักการ แนวคิดทฤษฎี สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ ด้วยแบบจำลอง Assure Model และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2. ประชากรที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วยผู้บริหารและครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับใช้สื่อการสอนระดับชำนาญการขึ้นไปของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในส่วนภูมิภาคจำนวน 12 แห่ง รวมจำนวน 140 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรตามสัดส่วน จำนวน 36 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 6 คน ครูอาจารย์จำนวน 30 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนดด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก (Lottery Method)

3. สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ โดยมีช่องคำถามปลายเปิด (Open - Ended Form) ไว้สำหรับตอบคำถามแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามแต่ละข้อและปรับปรุงข้อคำถามให้สื่อความหมายชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อหาค่า IOC (Index of Congruence) โดยมีค่าความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง 0.60 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความตรงของเนื้อหาทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try- out) จากครูอาจารย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 ท่าน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.84 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นแล้ว นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริงเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

6. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้านการปฏิบัติการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ตามแบบจำลอง Assure Model และความคิดเห็นด้านปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนออนไลน์ ของกลุ่มตัวอย่าง ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตรง และรับแบบสอบถามผ่านช่องทางระบบออนไลน์ Google Form

7. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มาตรวัดจะใช้ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งใช้เกณฑ์ 5 ระดับแทน 5 ความหมายคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้สถิติพื้นฐาน คำนวณเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้ในการวัด เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและจัดเรียงอันดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้แสดงกระจายข้อมูลโดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556: 120-121) และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการที่กลุ่มตัวอย่างเขียนแสดงความคิดเห็น และนำเสนอปัญหา รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ และเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของคณะครูอาจารย์กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป และกลุ่มวิชาชีพ ด้วยการใช้สถิติ independent t-test เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model

1.1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ของคณะครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีรายละเอียดพบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ เป็น เพศหญิง (ร้อยละ 69.44) อายุ 41-50 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 36.11) รองลงมา มีอายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 30.55) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 75) รองลงมา วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 19.44) สังกัดสาขาวิชาศึกษาทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 44.44) รองลงมา สาขาวิชานาฏศิลป์ (ร้อยละ 36.11) ตำแหน่งทางวิชาการ ครูชำนาญการมากที่สุด (ร้อยละ 61.11) รองลงมา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ (ร้อยละ 27.78) สอนระดับชั้นพื้นฐาน (ม.ต้น-ปวช.) มากที่สุด (ร้อยละ 66.67) รองลงมา ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 33.33)

1.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์แบบจำลอง Assure Model จากแบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) แบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ แยกเป็นกลุ่มคำถามตามแบบจำลอง Assure Model จำนวน 6 ขั้นตอน สรุปผลทางสถิติได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน (Analyze learners)

รายการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้สอนสอบถาม ระดับอายุ เพศ ระดับชั้น สถานศึกษาเดิม ภูมิลำเนาของผู้เรียน	4.39	0.96	มาก
2. ผู้สอนสอบถาม/สังเกต ความถนัดทางการเรียนของผู้เรียน	4.47	0.56	มาก
3. ผู้สอนสอบถาม/ทดสอบด้านความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน	4.69	0.46	มากที่สุด
4. ผู้สอนสอบถาม/สังเกตความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียน	4.80	0.40	มากที่สุด
5. ผู้สอนสอบถาม/สังเกต ทักษะคิดของผู้เรียนที่มีต่อวิชาชีพ	4.75	0.55	มากที่สุด
6. ผู้สอนสอบถามความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ของผู้เรียน	4.75	0.50	มากที่สุด
รวม	4.64	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ขั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (State objectives)

รายการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
7. ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมวัดความรู้ครบทุกด้าน (พุทธิพิสัย)	4.67	0.47	มากที่สุด
8. ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมวัดคุณธรรมจริยธรรม (จิตพิสัย)	4.63	0.54	มากที่สุด
9. ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมวัดทักษะปฏิบัติ (ทักษะพิสัย)	4.78	0.42	มากที่สุด
รวม	4.69	0.48	มากที่สุด

ตารางที่ 3 ขั้นที่ 3 การเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อการสอน (Select methods, media and materials)

รายการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
10. การเลือกสื่อการสอนออนไลน์มาใช้ได้พิจารณาวัตถุประสงค์ และ ลักษณะผู้เรียนก่อนทุกครั้ง	4.50	0.65	มากที่สุด
11. ข้อจำกัดของสื่อการสอนแต่ละชนิด ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก	4.55	0.50	มากที่สุด
12. ผู้สอนเลือกสื่อการสอนที่มีอยู่แล้วในสื่อออนไลน์ต่างๆ มาปรับใช้ในการจัดการสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์	4.56	0.60	มากที่สุด
13. ผู้สอนเลือกดัดแปลง/ปรับปรุงสื่อที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น แล้วจึงนำมาใช้ในการจัดการสอน	4.75	0.44	มากที่สุด
14. ผู้สอนเลือกผลิตสื่อขึ้นมาใหม่เพื่อใช้ในการเรียนการสอน	4.64	0.54	มากที่สุด
รวม	4.6	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ขั้นที่ 4 การใช้สื่อการสอนออนไลน์ (Utilize media and materials)

รายการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
15. ผู้สอนได้ศึกษาเนื้อหาและตรวจสอบเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ก่อนทำการสอนทุกครั้ง	4.36	0.87	มาก
16. ผู้สอนได้จัดเตรียมสถานที่/สภาพแวดล้อม/สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อการสอน	4.56	0.60	มากที่สุด

[23]

Citation:

ธนพัฒน์ ธรรมเจริญพงศ์. (2566). การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ของคณะครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 15-32

Thamcharoenpong, T., (2023). Analyze the Behaviors of using online teaching Media by Assure Model of Teachers' Bunditpatanasilpa Institute.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 15-32; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.52>

รายการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
17. ทดลองใช้สื่อการสอนให้พร้อมใช้งาน ก่อนทำการสอน	4.28	0.84	มาก
18. ผู้สอนได้ชี้แจง/แนะนำ/ขั้นตอนการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ แก่ผู้เรียนก่อนทำการสอน	4.69	0.47	มากที่สุด
รวม	4.47	0.70	มาก

ตารางที่ 5 ขั้นที่ 5 การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require learner participation)

รายการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
19. ผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน โดยอาจแจกคู่มือ/เนื้อหาประกอบหรือให้เตรียมอุปกรณ์บางอย่างก่อนเข้าเรียน	4.47	0.61	มาก
20. ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อการสอนที่ถ่ายทอดได้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้	4.52	0.51	มากที่สุด
21. ผู้สอนใช้สื่อได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกวิธี	4.69	0.47	มากที่สุด
22. ผู้สอนสามารถควบคุมเวลาได้และจัดการชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.45	0.61	มาก
23. ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี สามารถสื่อสารได้ชัดเจน ตรงประเด็นเนื้อหา	4.64	0.54	มากที่สุด
24. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สอบถาม มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.09	0.84	มาก
25. ผู้สอนได้ให้ผลย้อนกลับทันที เมื่อผู้เรียนตอบสนองการเรียนรู้ด้วยการถามตอบ การอภิปราย แบบฝึกหัด การใช้บทเรียนโปรแกรม หรืออื่นๆ	4.19	0.67	มาก
26. ผู้สอนมีการเสริมแรงให้ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีการตอบสนองการเรียนรู้ได้ดี	4.19	0.82	มาก
รวม	4.41	0.63	มาก

ตาราง 6 ขั้นที่ 6 การประเมินผล (Evaluate and revise)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
27. มีการประเมินคุณภาพของสื่อการสอนออนไลน์ก่อนนำไปใช้สอนจริง	4.53	0.74	มากที่สุด
28. มีการประเมินกระบวนการเรียนการสอน/หรือวิธีสอนที่สอดคล้องกับการใช้สื่อการสอนออนไลน์	4.36	0.83	มาก
29. มีการประเมินการใช้สื่อการสอนออนไลน์	4.33	0.63	มาก
30. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	4.61	0.49	มากที่สุด
รวม	4.46	0.67	มาก

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์แบบจำลอง Assure Model ภาพรวมทั้ง 6 ขั้นตอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าทางสถิติ ($\bar{X} = 4.54$) โดยวิเคราะห์สรุปในแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze learners) ระดับภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) ข้อที่พบว่า ระดับมากที่สุดคือผู้สอนสอบถาม/สังเกตความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.80$) ผู้สอนสอบถาม/สังเกต ทักษะคิดของผู้เรียนที่มีต่อวิชาชีพ สอบถามความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.75$) และมีค่าระดับน้อยที่สุด คือผู้สอนสอบถาม ระดับอายุ เพศ ระดับชั้น สถานศึกษาเดิม ภูมิฐานะของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.39$)

ขั้นที่ 2 การระบุวัตถุประสงค์ (State objectives) ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) ข้อที่พบว่า มากที่สุดคือผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมวัดทักษะปฏิบัติ(ทักษะพิสัย) ($\bar{X} = 4.78$) ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมวัดความรู้ครบทุกด้าน(พุทธิพิสัย) ($\bar{X} = 4.67$) และมีค่าระดับน้อยที่สุด คือผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมวัดคุณธรรม จริยธรรม(จิตพิสัย) ($\bar{X} = 4.63$)

ขั้นที่ 3 การเลือก ดัดแปลงและออกแบบสื่อการสอน (Select methods, media and materials) ภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ข้อที่พบว่ามากที่สุดคือผู้สอนเลือกดัดแปลง/ปรับปรุงสื่อที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น แล้วจึงนำมาใช้ในการจัดการสอน ($\bar{X} = 4.75$) ผู้สอนเลือกผลิตสื่อขึ้นมาใหม่เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.64$) และมีค่าระดับน้อยที่สุด คือการเลือกสื่อการสอนออนไลน์มาใช้ได้พิจารณาวัตถุประสงค์ และลักษณะผู้เรียนก่อนทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.50$)

ขั้นที่ 4 การใช้สื่อการสอนออนไลน์ (Utilize media and materials) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ข้อที่พบอยู่ในระดับมาก คือผู้สอนได้ชี้แจง/แนะนำ/ขั้นตอนการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.69$) ผู้สอนได้จัดเตรียมสถานที่/สภาพแวดล้อม/สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมต่อการใช้อุปกรณ์การสอนก่อนทำการสอน ($\bar{X} = 4.56$) และมีค่าระดับน้อยที่สุดคือ ทดลองใช้อุปกรณ์การสอนให้พร้อมใช้งาน ก่อนทำการสอนตามลำดับ ($\bar{X} = 4.28$)

ขั้นที่ 5 การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require learner participation) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ข้อที่พบอยู่ในระดับมาก คือผู้สอนใช้สื่อได้อย่างคล่องแคล่ว ภูมิวิธี ($\bar{X} = 4.69$) ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดี สามารถสื่อสารได้ชัดเจน ตรงประเด็นเนื้อหา ($\bar{X} = 4.64$) และมีค่าระดับน้อยที่สุด คือผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สอบถาม มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ขั้นที่ 6 การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluate and revise) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) ข้อที่พบอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ($\bar{X} = 4.61$) การประเมินคุณภาพของสื่อการสอนออนไลน์ก่อนนำไปใช้สอนจริง ($\bar{X} = 4.53$) และมีค่าระดับน้อยที่สุด คือมีการประเมินการใช้อุปกรณ์การสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการวางแผนการใช้อุปกรณ์ออนไลน์อย่างเป็นระบบด้วยแบบจำลอง Assure Model

กลุ่มนักศึกษาทั่วไป		กลุ่มวิชาชีพ t	
	ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$)	4.44	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_2$)	4.62
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.39	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.30
ความแปรปรวน S_1^2	0.153	S_2^2	0.091

$$t (.01,34) = -2.727$$

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนก่อน ด้วย F-test พบว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มเท่ากัน ดังนั้นจึงเปรียบเทียบพฤติกรรมการวางแผนการใช้อุปกรณ์การสอนออนไลน์ของผู้สอนในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์กลุ่มนักศึกษาทั่วไปกับผู้สอนกลุ่มวิชาชีพ โดยใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent samples) สูตร pooled t-test จากตารางพบว่า กลุ่มนักศึกษาทั่วไปมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.44 และกลุ่มวิชาชีพมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.62 กล่าวคือผู้สอนในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์กลุ่มนักศึกษาทั่วไปมีพฤติกรรมการวางแผนการใช้อุปกรณ์การสอนออนไลน์ไม่แตกต่างกันกับผู้สอนกลุ่มวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนออนไลน์ตามแบบจำลอง Assure Model ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ขั้นการเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อการสอน (Select Methods, Media, and Materials) ด้านการเลือกสื่อออนไลน์และการทำความเข้าใจสื่อแต่ละประเภท ปัญหาของการวางแผนการใช้สื่อออนไลน์คือการเลือกสื่อไม่ตรงตามความสนใจของผู้เรียน ผู้ใช้สื่อการสอนออนไลน์ควรพิจารณาจากปัจจัย ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน หากการวางแผนการใช้สื่อออนไลน์ผิดพลาด ก็จะทำให้การใช้สื่อการสอนออนไลน์ล้มเหลวตั้งแต่ยังไม่ได้ปฏิบัติการใช้สื่อการสอนออนไลน์เลย สื่อออนไลน์บางประเภทไม่สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนในสถานการณ์จริงในห้องเรียน) เพราะเข้าไม่ถึงความจริงของผู้เรียน และบางเนื้อหาต้องใช้สื่อหลากหลายมากขึ้น

2) ขั้นการใช้สื่อการสอน (Utilize Media and Materials) เมื่อผู้สอนต้องใช้สื่อการสอนจำเป็นต้องเตรียมการด้านต่าง ๆ แต่ขาดความพร้อมคือทักษะการใช้สื่อหรือความสามารถในการใช้สื่อการสอนออนไลน์ ขาดความรู้พื้นฐานในการใช้โปรแกรมบางโปรแกรมในการจัดทำสื่อ เนื้อหาไม่เหมาะกับการใช้สื่อนั้น ผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการใช้สื่ออย่างถ่องแท้ทำให้เวลาใช้สื่อเกิดปัญหาจึงไม่ส่งผลดีต่อบรรยากาศในชั้นเรียนและสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรวมถึงระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตระบบออนไลน์ที่ไม่มีคุณภาพ ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร

3) ขั้นการกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require Learner Participation) ปัญหาการตอบสนองของผู้เรียนและการมีส่วนร่วมเนื่องจากผู้สอนมีข้อจำกัดในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ บางครั้งเวลาอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ปัญหาด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบ

1) ด้านองค์กร หน่วยงานขาดการสนับสนุนด้านทุนในด้านการใช้สื่อการสอนออนไลน์ให้พัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ขาดการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการสอนออนไลน์จากผู้บริหารและขาดการเสริมแรงรวมถึงการปรับเปลี่ยนเหตุการณ์อย่างรวดเร็วเกินไปในปัจจุบัน

2) ด้านครูผู้สอนองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการสอนออนไลน์ ความรู้หลักการทฤษฎีทางเทคโนโลยีการศึกษาของครูผู้สอน ความรู้ความสามารถ ความพร้อมของผู้สอน ความชำนาญของผู้ใช้สื่อการสอนด้านเทคโนโลยีของผู้สอน พื้นฐานทักษะด้านการใช้ไอทีมีน้อยและผู้สอนไม่มีการปรับตัวต่อสื่อการสอนที่เปลี่ยนไปความสามารถในการใช้สื่อยังไม่หลากหลาย ขาดความพร้อมในด้านประสิทธิภาพของระบบบทเรียนออนไลน์ทัศนคติของผู้สอนในการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้

3) ด้านผู้เรียน ความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนออนไลน์ อุปกรณ์การเรียนทั้งหมดของผู้เรียน โดยเฉพาะสัญญาณอินเทอร์เน็ตและตัวรับสื่อและผู้เรียนไม่ให้ความสนใจต่อการเรียน นักเรียนไม่ค่อยเข้าร่วมหรือเข้าร่วมไม่ตรงเวลา การเปิดใจยอมรับและขาดความตั้งใจศึกษาเรียนรู้

4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมของอุปกรณ์ผลิตสื่ออุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร ทั้งทางด้านเครือข่ายซอฟต์แวร์ฮาร์ดแวร์และ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการพัฒนาการใช้สื่อการสอนออนไลน์ อุปกรณ์เทคโนโลยีของ

ผู้สอนและสถานศึกษา สัญญาณอินเทอร์เน็ตของผู้สอนและผู้เรียนระบบอินเทอร์เน็ตการใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่ทั่วถึง คุณภาพอุปกรณ์ที่ไม่ทันสมัย ความพร้อมของสื่อการสอนที่ยังมีไม่เพียงพอต่อครูผู้สอน

5) การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) เป็นปัจจัยที่เหนื่อการควบคุม ส่งผลกระทบต่อ การจัดการเรียนสอนในภาพรวมทั่วประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์การใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model

การวิเคราะห์การใช้สื่อการสอนออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ด้วยแบบจำลอง Assure Model โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าทางสถิติ ($\bar{X} = 4.54$) พบว่า ครูอาจารย์ให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน และการเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการใช้สื่อการสอน การประเมินผล และการกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของคณะครูอาจารย์ในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป และกลุ่มวิชาชีพ ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 6 ขั้นตอน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การวิจัยครั้งนี้มีความเหมาะสม ด้วยสถานการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ผู้สอนทุกรายวิชาจำเป็นต้องใช้สื่อในการสอนแบบออนไลน์ พฤติกรรมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ทั้ง 6 ขั้นตอนช่วยให้ครูอาจารย์ มีความรู้ความเข้าใจและเกิดความมั่นใจ และวางแผนการใช้สื่ออย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ พุ่มพวง (2558: 155) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งด้วยการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งด้วยการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศฯ มีองค์ประกอบหลัก คือ 1) การเตรียมตัวผู้เรียน 2) กิจกรรมการเรียน 3) ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน 4) การถ่ายโยงความรู้ของผู้เรียน มีขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน คือ 1) ปฐมนิเทศ/แนะนำวิธีการเรียนผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง 2) เข้าสู่บทเรียนผ่านระบบอีเลิร์นนิ่ง 3) ศึกษาเนื้อหาบทเรียน 4) กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนการสอนย่อย 5 ขั้น คือ การเข้าถึงเพื่อสร้างแรงจูงใจ การสร้างสัมพันธ์ทางสังคม การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ การสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาความรู้ 5) ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ผ่านสังคมออนไลน์ และ 6) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับกระบวนการออกแบบกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้ส่งผลให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ตามผลการวิจัยที่เกิดขึ้นและสอดคล้องกับที่ Ally (2006: ออนไลน์) กล่าวว่า การจัดปฏิสัมพันธ์ในการออกแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งนั้นควรออกแบบส่วนต่อประสานที่ทำให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับตนเอง และกับเนื้อหาสาระ โดยออกแบบให้ง่าย

ต่อการรับรู้ของประสาทสัมผัส และคำนึงถึงการทำให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน โดยผ่านรูปแบบการเรียนการสอน เช่น การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบเรียนรู้ร่วมกัน ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ผู้วิจัยนำเสนอคือ ผู้สอนควรวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อเลือกสื่อที่เหมาะสมและการคำนึงการตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือและเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนออนไลน์ตามแบบจำลอง Assure Model ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

จากแบบสอบถามความคิดเห็นพบว่ามีข้อน่าสนใจอยู่ 3 ข้อ ที่ส่งผลต่อการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ในปัจจุบันของครูผู้สอนในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้แก่ 1. การเลือก ดัดแปลง และออกแบบสื่อการสอน (Select Methods, Media, and Materials) ปัญหาการเลือกใช้สื่อไม่ตรงตามความสนใจของผู้เรียน ควรพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน ผู้สอนควรทำความเข้าใจสื่อแต่ละประเภท หากการวางแผนการใช้สื่อออนไลน์ผิดพลาด ก็จะทำให้การใช้สื่อการสอนออนไลน์ล้มเหลวตั้งแต่ยังไม่ได้ปฏิบัติการใช้สื่อการสอนออนไลน์เลย สื่อออนไลน์บางประเภทไม่สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนในสถานการณ์จริง (ในห้องเรียน) เพราะเข้าไม่ถึงความจริงของผู้เรียน และบางเนื้อหาต้องใช้สื่อให้หลากหลายมากขึ้น สอดคล้องกับ Whittaker (1999: 23) พบว่า ปัจจัยของความล้มเหลวหรือความผิดพลาดที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้มีสาเหตุหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) การขาดการวางแผนที่ดีพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนจัดการความเสี่ยงไม่ดีพอ 2) การนำเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมมาใช้งาน หากเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการแล้วจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา และเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุ 3) การขาดการจัดการหรือสนับสนุนการที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ หากขาดซึ่งความสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงแล้วก็ถือว่าล้มเหลวตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่มต้น 2. การใช้สื่อการสอน (Utilize Media and Materials) เมื่อผู้สอนต้องใช้สื่อการสอนจำเป็นต้องเตรียมการด้านต่าง ๆ ควรศึกษาการใช้โปรแกรมบางโปรแกรมในการจัดทำสื่อ หรือเนื้อหาที่เหมาะสมกับการใช้สื่อนั้น หากผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการใช้สื่ออย่างถ่องแท้จะทำให้การใช้สื่อเกิดปัญหา จึงไม่ส่งผลดีต่อบรรยากาศในชั้นเรียน หากสถานที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อการสอน รวมถึงระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตระบบออนไลน์ที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้การวางแผนการใช้สื่อการสอนไม่ราบรื่น ผู้เรียนขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะใช้ตอบสนองการเรียนรู้ ความพร้อมในการตรงต่อเวลาของผู้เรียน ข้อจำกัดด้านเวลาของผู้สอนและผู้เรียน สอดคล้องกับปณภา ภิรมย์นาค (2555: 100) งานวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษทักความชำนาญ ใ้ในการใช้งานสื่อแต่ละประเภท หลังจัดการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน ครูผู้สอนสามารถสร้างสื่อการเรียนรู้แต่ละชนิดได้และยังนำไปใช้กับนักเรียนในบทเรียนต่าง ๆ โดยนักเรียนและครูผู้สอนมีส่วนร่วม 3. การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require Learner

Participation) ปัญหาการตอบสนองของผู้เรียนและการมีส่วนร่วมเนื่องจากผู้สอนมีข้อจำกัดในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ บางครั้งเวลาอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ ยุทธนา กาเต็ม (2564: ออนไลน์) ได้ศึกษาแนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม โดยสภาพปัญหาที่พบ ผู้เรียนมีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน ผู้สอนต้องปรับวิธีการสอนให้มีความหลากหลาย ผู้สอนต้องมีวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานแบบมีส่วนร่วม และผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เสนอแนะวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คือ การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case Based Learning)

ปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานสื่อการสอนออนไลน์ 1) ด้านองค์กร หน่วยงานขาดการสนับสนุนด้านทุนในการใช้สื่อการสอนออนไลน์ ควรมียุทธศาสตร์ส่งเสริมและสนับสนุนการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ 2) ด้านครูผู้สอน องค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการสอนออนไลน์ ขาดความพร้อมในด้านประสิทธิภาพของระบบการเรียนออนไลน์ ทักษะของครูผู้สอนในการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านผู้เรียน ความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนออนไลน์ อุปกรณ์การเรียนทั้งหมดของผู้เรียนโดยเฉพาะสัญญาณอินเทอร์เน็ตและตัวรับสัญญาณและผู้เรียนไม่ให้ความสนใจต่อการเรียนนักเรียนไม่ค่อยเข้าร่วมหรือเข้าร่วมไม่ตรงเวลาการเปิดใจยอมรับและความตั้งใจศึกษาเรียนรู้และนำมาใช้ 4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ความพร้อมของอุปกรณ์ผลิตสื่ออุปกรณ์เครื่องมือ การใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่ทั่วถึง หรือบางครั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตช้ามากคุณภาพอุปกรณ์ที่ไม่ทันสมัย ความพร้อมของสื่อการสอนที่ยังมีไม่เพียงพอต่อครูผู้สอน และ 5) ด้านสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 สอดคล้องกับนิตยา มณีวงศ์ (2564: 161-165) การเรียนการสอนออนไลน์ถือว่าเป็นการแก้สถานการณ์ในช่วงวิกฤต COVID-19 ที่เป็นการปรับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ทางยูเนสโก, 2563 ได้คาดการณ์ว่าทั่วโลกจะได้รับผลกระทบจากวิกฤต COVID19 ซึ่งเป็นผลให้สถาบันการศึกษาได้นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ เพื่อเปิดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ ผู้สอนจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศเสมือนในชั้นเรียน ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจทันต่อเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน และมีความไวต่อปฏิกิริยาต่อผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นการคาดเดาได้ไม่สมบูรณ์แบบ เนื่องจากไม่สามารถเห็นพฤติกรรมในชั้นเรียน จึงต้องมีการสอบถามในแต่ละช่วงเวลาตามความเหมาะสม Lorico DS. Lapitan, et al., (2564) ได้ศึกษา เรื่อง “An Effective Blended Online Teaching and Learning Strategy during the COVID-19 Pandemic” พบว่า การเปลี่ยนการเรียนการสอนในช่วงการระบาดของโควิด 19 ได้นำความท้าทายอย่างแท้จริงเกี่ยวกับผู้สอนและนักศึกษา ความจริง ความยุ่งยากเหล่านี้ในการสอนหลักสูตรเคมีในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย Santo Tomas เป็น การผสมผสานกลยุทธ์การเรียนรู้ในบริบทของการเรียนการสอนของเคมีกายภาพ 1 เคมีวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาวิศวกรรมเคมี ที่ถูกกำหนดไว้ซึ่งได้มีการเสนอกลยุทธ์ทางออนไลน์ที่จะอำนวยความสะดวกและเปลี่ยนผ่านรูปแบบเดิมคือ Face to Face ไปสู่การสอนออนไลน์อย่างเต็มตัว กล

ยุทธการเรียนรู้แบบผสมผสาน 5 องค์ประกอบ คือ การค้นพบ (Discover) การเรียนรู้(Learn) การฝึกปฏิบัติ (Practice) การร่วมมือ (Collaborate) และ การประเมิน (Assess) (DLPCA) ใน DLPCA ส่วนของเวลาที่ไม่ประสานกันของการสอน มีความสำเร็จผ่านทางการเผยแพร่ของการจัดทำบันทึกวิดีโอการสอนไว้ก่อนบนทางยูทูปเพื่ออนุญาตให้นักศึกษาได้เรียนและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของพวกเขาด้วยตนเอง ในส่วนของการสอนในช่วงเวลาเดียวกันถูกจัดการโดยการใช้แพลตฟอร์ม video conferencing เช่น Zoom หรือ Google Meet กลยุทธ์ DLPCA ถูกนำเสนอและอธิบายไปยังนักศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติ การวิเคราะห์ของประสบการณ์การเรียนรู้และการสอนบนฐานของ 3 ตัวชี้วัด 1) ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา 2) ผลการปฏิบัติทางวิชาการของนักศึกษา และ 3) การสังเกตผู้สอนซึ่งแสดงให้เห็นว่า DLPCA มีผลกระทบเชิงบวกต่อนักศึกษาและครูผู้สอน ความท้าทายที่ถูกกำหนดขึ้นมาเป็นความมีเสถียรภาพของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอนกับความพร้อมบนเครื่องมือการสอนบนอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

- 1) ผู้สอนที่นำรูปแบบจำลอง Assure Model มาใช้ ควรมีความรู้ทักษะการสร้างสื่อการเรียนรู้ และทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อเป็นอย่างดี ตลอดจนมีความสามารถในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 2) ผู้สอนควรศึกษาการใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่หลากหลายและตรงตามความสนใจของผู้เรียน สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) นำวางแผนการใช้สื่อด้วยแบบจำลอง Assure Model จัดการสอนทั้งด้านวิชาการศึกษา และวิชาชีพ แนวปฏิบัติได้
- 4) ผู้บริหารควรมีนโยบายในการจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พร้อมต่อการใช้งาน จัดอบรมให้ความรู้และให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้กับบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรุณพิมพ์.
- กิตติพงษ์ พุ่มพวง. (2558). *การพัฒนาแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งด้วยการเรียนรู้ร่วมกันผ่านสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ สำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์นี้ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนบัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

-
- จันทวรรณ ปิยะวัฒน์. (2558). *Flipping Your Class: ห้องเรียนกลับทาง*. Retrieved on November 21, 2015 from www.eqd.cmu.ac.th/Innovation/media/2558/Jantawan.pdf
- ถนนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลขาจรสสส. (2561). *นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในยุคการเรียนรู้ 4.0*. เชียงใหม่ : ตองสาม ดีไซน์.
- นิตยา มณีวงศ์. (2564). “ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยความสำเร็จการเรียนรู้ออนไลน์แอปพลิเคชันไลน์ ในช่วงวิกฤต COVID 19”. *Journal of Educational Studies*.15 (1), 161-173.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปณภา ภิรมย์นาค. (2555). *รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่อง การใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม คณะบริหารธุรกิจ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.
- พิไลวรรณ มาแป. (2560). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาของครูในโรงเรียนอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา
- ยุทธาน กาเดิม. (2564). *แนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม*. Retrieved on 15 December 2022 from : http://www2.huso.tsu.ac.th/ncom/csd/csdful_pdf/f198.pdf
- สุวรรณ จัษฎทอง. (2565). “ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในระบบออนไลน์ยุคปกติใหม่ โควิด-19 ที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาครู”. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 16 (2): 128.
- Ally, M. (2006). *Foundations of Educational Theory for Online Learning*. In Terry Anderson. 15 December 2022 August 15, 2014: http://cde.athabasca.ca/online_book. [October 16, 2022]
- Heinich, R., Molenda, M., Russell, J.D., & Smaldino, S.E. 1999. ASSURE MODEL. Retrieved 22 July 2013 from: http://ed205.net/assure_model.html
- Whittaker, B. (1999). What Went Wrong Unsuccessful Information Technology Projects. *Information Management & Computer Security*, 7, 23-29.

